LUND UNIVERSITY

Alliancer består, premierministre forgår

Sejrup, Jens

Published in:
RÆSONs netmagasin

2010

Link to publication

Citation for published version (APA):
Sejrup, J. (2010). Alliancer består, premierministre forgår. *RÆSONs netmagasin*. http://raeson.dk/2010/japanalliancer-bestar-premierministre-forgar/

Total number of authors:
1

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

RÆSON

12. maj, 2010

Japan:

Alliancer består, premierministre forgår

Den år som et frisk demokratisk pust. Han lovede under valgkampen et mere ligeværdigt forhold til USA ? og at flytte den amerikanske base på øen Okinawa. Nu må han vælge mellem USA eller folkets vrede, da han ikke har kunnet finde en alternativ placering til basen. Hatoyama har ikke andre muligheder end at ydmyge sig over for vælgerne og får derved sin egen taburet til at vakle.

Af Jens Sejrup

Spørgsmålet den store amerikansk flådebase på øen Okinawa, 1500 km sydvest for Tokyo, truer med at få store politiske konsekvenser for Hatoyama selv og hans DPJ-regering [Democratic Party Japan, red.], der kom til magten for første gang ved en jordskredssejr ved underhusvalget i august sidste år.

Hatoyama slog sig i valgkampen især op på to løfter: Indadtil at reformere den offentlige sektor for derved at bekæmpe bureaukratiet, og udadtil at justere landets helt afgørende forsvarsalliance med USA, som Hatoyama ønskede at gøre mere ?ligeværdig?.

Hvordan dét konkret skulle forstås blev aldrig rigtig klart, men opmærksomheden samlede sig hurtigt om den store amerikanske militære tilstedeværelse på Okinawa og befolkningens ønske om at få reduceret antallet af både baser og udstationerede soldater. Okinawa, landets sydligste provins, var under direkte amerikansk administration helt frem til 1972, og der er i dag udstationeret hen ved 25.000 tropper på hovedøen, som er på størrelse med Lolland.

Dette har gennem tiden afstedkommet mange konflikter med lokalbefolkningen, der ved flere lejligheder har følt sig forulempet og chikaneret af basens personel. Disse konflikter dækkes intenst af de japanske medier og nåede ramaskrigshøjder tilbage i 1995, hvor tre amerikanske soldater kidnappede og voldtog en 12-årig lokal skolepige.

Blandt andet som følge af spændingerne mellem lokalbefolkningen og de amerikanske styrker har det i Okinawa længe været politisk fordelagtigt at argumentere for at flytte eller reducere baserne. Provinsens populære guvernør Hirokazu Nakaima har været særdeles højrøstet i sin kritik af USA?s tilstedeværelse og Tokyo-regeringens uvilje imod at konfrontere USA direkte i spørgsmålet.

Takket være mediernes store bevågenhed er spørgsmålet også politisk varmt i resten af Japan, og det blev derfor hurtigt kædet sammen med Hatoyamas ønske om en mere ?ligeværdig? alliance med USA. Jo længere valgkampen skred frem, jo mere direkte forholdt Hatoyama sig til spørgsmålet: Soldater og baser skulle flyttes, allerhelst helt ud af Japan og i det mindste væk fra Okinawa.

Fokuspunktet blev den store flådebase Futenma 10 km fra Okinawas hovedby Naha. Det lå allerede på forhånd klart, at den skulle flyttes længere væk, men lokalbefolkningen på det nye, aftalte sted var

voldsomt imod, så Hatoyama og hans regering øjnede en mulighed for at få basen helt fjernet og dermed signalere den tiltagende ?ligeværdighed? i forholdet til USA, som han havde lovet vælgerne.

Splittet mellem indenrigs- og udenrigspolitiske hensyn

I mellemtiden har den udenrigspolitiske og militærstrategiske virkelighed så ramt den nye regering og premierminister. Hatoyama og hans folk har ikke kunnet overtale en mere og mere irriteret Obama-regering til at genåbne forhandlingerne om basen, endsige fjerne den fra Japan. Det seneste forslag fra Tokyo var så i det mindste at flytte *dele* af basen nordpå til den lille ø Tokunoshima. Forslaget var upopulært: Sidste fredag måtte Hatoyama tage imod øens tre rasende borgmestre på sit kontor i Tokyo, der kunne overbringe ham en protestskrivelse underskrevet af 80 % af øens 27.000 indbyggere.

I weekenden har der desuden været protestdemonstrationer i byen Kagoshima, der er nabo til øen.

Det er en rigtig møgsag for en allerede presset premierminister. De japanske medier har nu i månedsvis overdænget Hatoyama og hans udenrigsminister Katsuya Okada med kritik, og meningsmålinger viser tydeligt, at de japanske vælgere allerede er ved at miste tålmodigheden med deres nye DPJ-regering. Således er tilslutningen til Hatoyama styrtdykket fra over 70% ved regeringsskiftet til omkring 20% nu. Og helt galt så det ud, da Hatoyama i sidste uge under sit første besøg på Okinawa som premierminister måtte renoncere yderligere og over for guvernør Nakaima bede om forståelse og ?anmode befolkningen på Okinawa om at bidrage til at bære de byrder?, baserne medfører.

Med andre ord: Sagen er gået i baglås. Stillet overfor valget imellem enten at ydmyge sig over for vælgerne eller øge konfrontationen med USA valgte Hatoyama det mindst katastrofale: Ydmygelse.

Alliancen med USA er af så afgørende strategisk og sikkerhedspolitisk betydning for Japan, at det er helt utænkeligt, at man vil satse den på et spørgsmål om flytning af en flådebase. Japan har ingen realistiske alternativer til USA-forbindelsen, og i en region, hvor problemer og konflikter hele tiden ulmer ? Nordkorea, Taiwan-spørgsmålet, Kinas militære vækst ? er det alt for farligt for Japan at stå uden militær beskyttelse og opbakning fra USA.

Men det ser efterhånden ud, som om Hatoyama kan få vanskeligt ved at vriste sig fri af de problemer, han delvist selv har skabt ved at profilere sig så stærkt i Futenma-sagen. Retter

meningsmålingerne sig ikke snart, frygtes det, at han vil få svært ved at lede partiet effektivt gennem det meget vigtige overhusvalg til juli.

En hel del tyder på, at Hatoyamas dage som Japans politiske leder meget vel snart kan være talte, og at toppen i DPJ lige nu bestræber sig på at undgå, at Futenma-fadæsen smitter af på partiet, men kun klæber til Hatoyama selv.

At partiet presser ham blev i hvert fald tydeligt under hans besøg på Okinawa, hvor han torsdag [6.maj 2010, red.] ligefrem understregede, at dét med at flytte Futenma-basen ud af Okinawa altså ikke var et valgløfte, DPJ havde udstedt, men udelukkende stod for hans egen regning. Den regning kunne godt gå hen at blive premierministerposten.

Jens Sejrup er ph.d.-stipendiat på Asien-afdelingen, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS) ved Københavns Universitet med speciale i Japan.